

“Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві”. Вирішення проблем пріоритетності факторів виробництва в умовах ринку не завжди здійснюється на користь праці, отже держава, оберігаючи сільський уклад життя, повинна втручатися у регулювання ринку праці. Досвід інших країн світу показує, що визначальним чинником у даному відношенні є фактор зайнятості. Деякі автори для оцінки ефективності державного регулювання аграрної сфери пропонують еквівалент субсидування товаровиробників, розрахований як частка протекціоністських заходів у вартості випуску продукції, який використовується у міжнародних порівняннях щодо державної фінансової підтримки сільського господарства [2, с. 95]. Але, на нашу думку, цей показник свідчить скоріше про рівень державної підтримки галузі, ніж про ефективність її регулювання. Хоча в певній мірі недостатнє фінансування галузі впливає на ефективність механізмів державного регулювання аграрної економіки. За досвідом європейських країн державного регулювання аграрної економіки та продовольчого комплексу здійснюється за новою схемою взаємодії держави й господарських суб'єктів. Цей підхід пов'язаний з прямим вирішенням економічних проблем через створення ефективних, прозорих інструментів регулювання .

Література: 1. Забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектора економіки України на внутрішньому і зовнішньому ринках; наук. допов. / авт. кол.: В. М. Трегобчук, Б. Й. Пасхавер, О. М. Бородіна [та ін.]; за ред. В. М. Трегобчука, Б. Й. Пасхавера. – К.: Інститут екон. та прогнозув., 2007. – 260 с. 2. Малиновський В.Я. Державне управління: [навч. посіб.] / В.Я. Малиновський. –К.: Атака, 2003. – 576 с. 3. Месель-Веселяк В. Я. Розвиток та ефективність організаційно-правових форм господарювання в сільському господарстві України/ В.Я. Месель-Веселяк // Економіка АПК. – 2004. – №11. – С. 18-24. 4. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні / В. Тертичка. – К.: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2002. – 750 с.

КОНТРОЛЛІНГ В СИСТЕМЕ СТРАТЕГИЧЕСКОГО МЕНЕДЖМЕНТА

Сидоренко А. В., НТУУ “КПІ”, г. Киев, Украина

Актуальность темы обусловлена необходимостью обеспечения успешного функционирования организационной системы предприятий в Украине. Стратегическое планирование развития организации является одним из основных условий успешности бизнеса в перспективе. К числу эффективных инструментов управления предприятием относится контроллинг, который является своеобразным механизмом саморегулирования на предприятии, обеспечивающим обратную связь в контуре управления. Использование методологии контроллинга позволяет повысить эффективность управления стратегическим развитием предприятия с ориентацией на долгосрочный результат.

Контроллинг предназначен для обеспечения координации функций стратегического планирования, контроля и системы информационного обеспечения процесса стратегического планирования и управления на предприятии.

В настоящее время стратегическое управление является комплексной системой управления для динамично развивающихся и изменяющихся условий бизнеса. Внедрение стратегического управления имеет ряд проблем: - отсутствие четкого определения действий в конкретной ситуации; - возникновение новых факторов, изменяющих запланированную стратегию будущего предприятия; - отсутствие технологии, позволяющей перевести стратегию в операционные термины и внедрить на предприятии в качестве ежедневного инструмента деятельности; - для предприятий с динамичной внешней среды ошибки стратегического прогноза и выбора способны нанести значительный финансовый ущерб и привести к потере рыночной доли предприятия; - для внедрения процесса стратегического управления требуются огромные финансовые, временные и управленческие затраты.

Указанные проблемы не делают систему стратегического управления бесполезной, однако признают актуальным введение новой функции управления, позволяющей часть из этих ограничений нивелировать. В качестве данной функции может выступать стратегический

контроллинг, нацеленный на совершенствование системы стратегического управления и повышение ее эффективности посредством максимальной координации отношений и действий в разрезе «предприятие—внешняя среда».

Стратегический контроллинг, так же как и стратегическое управление, нацелен на повышение конкурентоспособности и долгосрочное развитие потенциала предприятия в условиях неопределенности и изменчивости внешней среды. Однако стратегическое управление — способ достижения цели, а стратегический контроллинг — способ повышения качества самого стратегического управления. Процесс внедрения стратегического контроля на предприятии сопряжен с решением достаточно большого числа проблем, основные из которых связаны с изменением контролируемых параметров, организационной структуры и методов руководства предприятием. Задача стратегического контроля – сопровождать и поддерживать стратегический план относительно обеспечения его жизнеспособности. Сопровождение включает проверку адекватности формулировки стратегии, ее внедрение и реализацию.

При формировании концепции стратегического контроля необходимо учитывать и решать следующие задачи: - формирование контролируемых величин для измерения и оценки потенциала успеха; - установление нормативных величин, действующих в качестве базы для сравнения; - определение фактических (реальных) значений контролируемых величин; - перепроверка реальных величин по отношению к нормативным, путем сравнения плана с реально сложившимися (желаемыми) контролируемыми величинами, характеризующими актуальный потенциал успеха; - фиксация отклонений и анализ причин, ответственных за отклонения; - выявление требуемых корректирующих мероприятий для управления отклонениями от стратегического курса.

Чтобы разрабатываемая стратегия была верной, необходимо иметь информационную систему раннего обнаружения будущих тенденций как вне предприятия, то есть в окружающем мире, так и внутри его. Внешние «индикаторы» должны информировать об экономических, социальных, политических и технологических тенденциях. Внутренние «индикаторы», представляющие собой на практике отдельные показатели и их системы, призваны информировать руководство о текущем «здоровье» и «самочувствии» предприятия, а также прогнозировать кризисные ситуации на предприятии в целом или в отдельных сферах его деятельности. В задачу контроллинга входит методическая и консультационная помощь по созданию системы раннего обнаружения тенденций и факторов, способных принести при их развитии как выгоду, так и ущерб. Типичные инструменты и методы, которые использует контроллинг для оказания консультаций руководству при разработке стратегического плана, широко применяются в практике стратегического менеджмента. Основным недостатком всех существующих концепций контроллинга можно считать идею объединения функций планирования и контроля, что в определенной степени объясняется непониманием содержания плановой деятельности в рамках предприятия. Планирование даже на предприятии представляет собой достаточно сложную и многогранную деятельность, в которую вовлекается большое число различного рода специалистов. Поэтому передача функций планирования главному контролеру, как предлагают зарубежные исследователи в области контроллинга, приведет на практике лишь к дезорганизации и снижению качества плановой работы на предприятии. В этой связи совмещение функций планирования и контроля представляется необоснованным и нецелесообразным. Контроллинг в рамках предприятия должен выполнять собственные функции, связанные с контролем и оценкой принимаемых плановых решений и подготовкой на этой основе конкретных предложений по корректировке планируемых параметров. Согласно такому подходу контроллинг должен представлять собой непрерывно функционирующую систему контроля за процессом разработки и реализации планов на предприятии, включая стратегические планы.

Из-за ограниченной информативности отдельных показателей возникает необходимость в использовании систем показателей, которые позволяют не только количественно охарактеризовать и оценить ситуацию, но и вскрыть причины ее возникновения, а также провести структурно-логический анализ влияющих факторов. На практике рекомендуется использовать отдельные показатели и системы показателей, которые в наилучшей степени помогают выявлять и характеризовать наиболее слабые места предприятия.

Система контроллинга должна объединять направления деятельности предприятия, предлагая единую методическую и информационную основу для их организации и нацеливания их на решение стратегических задач. Применение системы контроллинга позволяет оперативно и обоснованно отслеживать изменения, происходящие во внешней и внутренней среде предприятия, выявлять факторы, влияющие на производство в различных направлениях, определяя отклонения заданных параметров от фактически полученных, и применять своевременно управленческие воздействия, направленные на улучшение результативности деятельности предприятия.

Литература: 1. Ансофф И. Стратегическое управление. — М.: Экономика, 1989. 2. Боумэн К. Основы стратегического менеджмента. — М.: Банки и биржи: ЮНИТИ, 1997. 3. Контроллинг в бизнесе. Методологические и практические основы построения контроллинга в организациях / А.М. Карминский, Н.Н. Оленев, А.Г. Примак, С.Г. Фалько. — М.: Финансы и статистика, 2002. 4. Контроллинг как инструмент управления предприятием / Е.А. Ананькина, С.В. Данилочкин, Н.Г. Данилочкина. — М.: ЮНИТИ, 2002.

ФОРМАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Сіренко С.В., Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ, Україна

Наявність багаторівневої структури управління, що містить розгалужену систему зв'язків і взаємодій між підрозділами, з одного боку, і зовнішнім середовищем, - з іншого, засновано на необхідності виробництва, поширення і споживання інформації.

Широке коло питань, пов'язаних з дослідженнями у цій галузі знайшли відображення у роботах відомих вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів: И. Ансоффа, В. Бабича, М. Ермошенка, М. Слободяника, А. Медведева, Т. Виниград, Е.В. Поспеловой, М. Цаленка, Ю. Шабанова-Кушнарєнка, М. Бондарєнка, С. Медника, М. Сігєла, Р. Ванга та ін. Проте питання формалізації механізму формування інформаційного забезпечення на підприємстві потребують більш детального дослідження. Мета дослідження полягає в уточненні теоретичних положень, розробці напрямів формалізації механізму формування інформаційного забезпечення на підприємстві. Проведене дослідження дає підстави стверджувати, що в ринкових умовах зростає складність і динамічність трансформаційних процесів як у суспільстві в цілому, так і в окремих його елементах-підприємствах. Наявність багаторівневої структури управління, що містить розгалужену систему зв'язків і взаємодій між підрозділами, з одного боку, і зовнішнім середовищем, - з іншого, засновано на необхідності виробництва, поширення і споживання інформації.

Вивчення інформаційно-технологічної складової сучасних тенденцій управління свідчить, що вже зараз так звана нова економіка інформації викликає структурні трансформації цілих галузей виробництва, спричиняє зміну способів конкуренції, що у свою чергу створює передумови для перегляду стратегії бізнесу. Формалізація інформаційного забезпечення спрямована на створення і розвиток єдиного механізму, який містив би у собі елементи нових інформаційних технологій, інформаційних структур та інфраструктури, а також умов, які сприяли б виникненню, існуванню і взаємодії складових елементів ринкових перетворень як джерел і споживачів інформації. У цілому будь-який бізнес можна вважати інформаційним. Для побудови інформаційного простору необхідна зміна бачення внутрішнього змісту інформації, її потокової сутності і умови існування. Як безперервним є процес матеріального виробництва, так безупинним є і процес інформаційного виробництва, що йому передуює і є процесом створення інформаційного продукту.

Результати теоретичних досліджень стали підґрунтям для тлумачення прояву сучасного інформаційного забезпечення через охоплення ним економічного, техніко-технологічного, соціального, сутнісного полів, кожне з яких визначає відповідні фактори. Аналіз механізму взаємодії даних і інформації у процесі прийняття рішень, показав, що керівник як особа,